

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 302/21
10.6.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Александре Ђорђевић и Весне Филиповић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., и мал. ББ из ...а, чији је законски заступник мајка ВВ, које заступа пуномоћник Марија Петровић, адвокат из Београда, против туженог ГГ из ..., ул. ... бр. ..., кога заступа пуномоћник Славица Ђировић, адвокат из Мионице, због измене одлуке о одржавању личних односа детета са родитељем и одлуке о висини доприноса за издржавање, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Основног суда у Мионици П2 43/19 од 12.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 10.6.2021. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Мионици П2 43/19 од 12.02.2021. године у ставовима првом, другом и трећем изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Мионици П2 43/19 од 12.02.2021. године у ставу четвртом изреке, утолико што **СВАКА** странка сноси своје трошкове поступка.

Образложење

Ожалбеном првостепеном пресудом Основног суда у Мионици П2 43/19 од 12.02.2021. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиле АА из ... и мал. ББ из ... против туженог ГГ из ..., па се међа пресуда Општинског суда у Љигу П2 41/07 од 25.12.2008. године у ставу другом изреке, те се обавезује тужени да на име доприноса за издржавање мал. ББ плаћа износ од 30% месечне зараде умањене за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање и то запленом зараде од стране

послодавца и уплатом на текући рачун тужиле АА почев од дана подношења тужбе, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, а под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца АА из ... и мал. ББ из ... против туженог ГГ из ..., па се мења пресуда Општинског суда у Љигу П2 41/07 од 25.12.2008. године у ставу трећем изреке, те се одређује да тужени ГГ виђа мал. ББ сваке суботе у временском интервалу од 14,00 до 16,00 часова и то у кући у селу Дићи, где мал. ББ живи са мајком АА, што су обе стране дужне поштовати и трпети, под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке одређена је привремена мера да тужени ГГ виђа мал. ББ сваке суботе у временском интервалу од 14,00 до 16,00 часова и то у кући у селу ..., где мал. ББ живи са мајком АА, што су обе стране дужне поштовати и трпети, под претњом принудног извршења, а решење о одређивању привремене мере има дејство решења о извршењу, извршава се пре његове правноснажности, а жалба против решења не одлаже извршење решења, с тим да привремена мера остаје на снази до правноснажног окончања парнице П2 43/19. Последњим четвртим ставом изреке обавезан је тужени ГГ да тужиоцима АА из ... и мал. ББ из ..., преко законског заступника, солидарно на име трошкова поступка исплати износ од 138.375,00 динара.

Против овакве првостепене пресуде благовремено је жалбу изјавио тужени из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане првостепене пресуде, у смислу одредбе члана 386 и 402 ЗПП, Апелациони суд је нашао:

Жалба туженог је делимично основана.

У току првостепеног поступка није учињена ниједна од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању које је утврђено у току првостепеног поступка, пресудом Општинског суда у Љигу П2 41/07 обавезан је тужени Иван Лакић да на име доприноса за издржавање мал. ББ плаћа износ од 4.000,00 динара месечно и истом пресудом утврђен је начин одржавања личних односа оца са дететом, на тај начин што ће дете виђати оца сваког првог и трећег викенда од суботе од 12,00 часова до недеље до 17,00 часова. Ова пресуда је донета у моменту када је мал. ББ имао 3 године и од доношења те пресуде прошло је 13 година. Мал. ББ сада има 15 година, па је као неспорно утврђено да су се потребе детета повећале, како потребе које се категоришу као школске тако и потребе исхране као и набавке хигијенских средстава, пошто се ради о детету које је у пубертету. Тужени је запослен у ДД и према подацима о његовој заради и приликом свог саслушања тужени је потврдио да му је садашња зарада 28.400,00 динара или 28.500,00 динара, што зависи од месеца. Он нема других обавеза издржавања, живи са родитељима који су пензионери, његова мајка прима пензију у износу од 17.000,00 динара, а отац у износу од 36.000,00 динара месечно. Живе у заједничком домаћинству, међусобно се помажу. Поред ових прихода тужени са родитељима који живе у селу ... заједно гаји пшеницу и кукуруз, што продају. Што се тиче тужиле, њена садашња месечна зарада је 60.000,00 динара, ради као учитељица у Основној школи “БТ” у ..., у издвојеном одељењу у селу Што се тиче мал. ВВ у

моменту давања исказа тужиље он је имао 14 година, похађао је осми разред, мајка му је купила све уџбенике за школу и потврђује да је комплет уџбеника коштао 14.000,00 динара. Она, иначе, обезбеђује све што је за ББ потребно, и што се тиче хране, гардеробе и хигијенских средстава. Мајка не може да се изјасни о томе колико на месечном нивоу издваја за све дечије потребе. Мајка потврђује да је тужени доприносио до сада у издржавању мал. детета износом од 5.000,00 динара. Мал. ББ, иначе, не тренира ниједан спорт нити похађа неке друге ваншколске активности. Са тужиљом и мал. ББ у домаћинству живе и родитељи тужиље који су пензионери и примају пољопривредну пензију која износи 12.000,00 динара. Родитељи плаћају чешће комуналије које месечно не прелазе износ од 15.000,00 динара. Накнада за храњенике лица на породичном смештају коју утврђује министарство надлежно за породичну заштиту у моменту пресуђења износи 27.046,00 динара.

Што се тиче начина одржавања личних односа оца са дететом према извештајима Центра за социјални рад евидентирани су покушаји успостављања контакта оца са мал. ББ још од 2009. године, са евидентираним прекидом у контактима претходне 3 године. Мишљење центра иде у том правцу да захтев тужиље да се контакт оца и детета сведе на контакт сваке друге суботе у трајању од 2 сата у присуству мајке није у складу са потребама мал. детета, јер тужиља у присуству детета углавном критикује оца и недовољно чини да припреми дете за контакт са оцем, па је мишљење да није прихватљив предлог за успостављање контакта у њеном домаћинству, обзиром на узраст детета.

Извештај Центра за социјални рад од 02.07.2018. године говори о томе да је у покушају успостављања контакта ББ све време гледао у свој телефон, није одговарао на питања оца, као и на његов поздрав. Ови покушаји реуспостављања контакта су везани за просторије Центра за социјални рад. Налаз и мишљење Центра за социјални рад "Солидарност" за Општине Љиг, Лајковац и Мионица од 02.07.2018. године у закључку садржи мишљење да Центар за социјални рад нема другачији предлог начина одржавања личних односа од онога који је предвиђен постојећом судском одлуком.

Трећи извештај центра од 21.12.2018. године говори о томе да је у складу са препорукама породичног терапеута ЕЕ из ... тужени наставио да периодично одлази у тужиљино домаћинство и да виђа дете и да је тим контактима присуствовала мајка. Она, по мишљењу радника центра, свој родитељски утицај не усмерава у правцу побољшања контакта оца са дететом и не олакшава детету да прихвати оца као фигуру која је значајна у његовом одрастању, а мал. ББ је навео да су контакти које остварује обавеза коју он нерадо испуњава. Налаз и мишљење органа старатељства Заједничког центра за социјални рад "Солидарност" за Општине Љиг, Лајковац и Мионица од 21.12.2018. године у закључку садржи констатацију да се контакт између мал. ББ и оца више од годину дана одвијају у домаћинству мајке, да је узраст мал. детета старији основношколски узраст, да дете од оца није претрпело никакав вид злостављања или занемаривања и да су стручни сарадници центра мишљења да мал. дете треба да остварује контакт са оцем на начин дефинисан судском пресудом, да отац показује јасну и аутентичну мотивацију да виђа мал. дете, а да мал. дете у овом узрасту није у стању да схвати значај остваривања контакта са оцем само уз јасну и недвосмислену подршку мајке која изостаје.

У току првостепеног поступка суд је саслушао мал. ББ, пошто је закључио да он има право да одлучи на који начин ће виђати родитеља са којим не живи, пошто је навршио 15 година живота, а да тужени није доказао да мал. ББ није способан да да такву изјаву или да је за давање његове изјаве потребно присуство психолога, а све имајући у виду да Породични закон даје право малолетном детету које наврши 15 година живота да одлучи о одржавању личних односа и да о томе да своју изјаву. Мал. ББ је приликом давање изјаве пред судом истакао да не жели да виђа оца, али ако отац жели да виђа њега, он на то пристаје и жели да се то обавља искључиво у његовој кући где живи са мајком и то 2 сата суботом од 14,00 до 16,00 часова. Приликом давања изјаве мал. ББ је објаснио да је разумео шта га суд пита и да нема потребе да буде присутан психолог давању његовог исказа. Дечији психолог ЖЖ је у свом налазу и мишљењу који је дала суду навела да је ББ доста резервисан и да је приликом заједничког сусрета са оцем код вештака био напет, да није желео да седи близу оца нити да гледа у његовом правцу и испољавао је негативан став према оцу. Вештак је објаснила да је, с обзиром на узраст детета, осетљивост адолесцентног периода у коме се он налази, дубоко укоренење ставове детета према оцу исцрпљење могућности помоћи при решавању проблема у породичној комуникацији, као и првобитни модел виђања који није функционисао, па је пожељно да се контакт остварује једном недељно, суботом у периоду од 2 часа зависно од обавеза оца детета у домаћинству где ББ живи, а временом са успостављањем спонтанијег и квалитетног односа оца и сина виђања би могла да се прошире и ван куће у којој дете живи.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је донео одлуку као у изреци ожалбене пресуде и за исту одлуку се позвао на одредбе чланова 2, 61 став 4, 78 став 3, 160, 162, 164, 266 и 278 и Породичног закона.

Првостепени суд сматра да зарада туженог коју остварује, имајући у виду чињеницу да се ради о младој и здравој особи која се може и додатно радно ангажовати, упућује на то да су његове могућности оптималне да учествује у издржавању детета са 30% од своје зараде.

Што се тиче одржавања личних односа између оца и мал. детета, суд је констатовао постојање проблема у комуникацији и да тај проблем није успешно решен пред Центром за социјални рад и поред дугогодишњег залагања, па је код закључка да је мал. ББ навршио 15 година живота и да може одлучити на који начин ће виђати оца и да је његов најбољи интерес да о томе сам одлучи, па је имајући у виду изражено мишљење мал. ББ и налаз и мишљење вештака дечијег психолога одлучио као у изреци.

Оваква одлука првостепеног суда је правилна и на закону заснована, па се иста неосновано оспорава наводима жалбе туженог.

Најпре, првостепена пресуда се неосновано оспорава са становишта постојања битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП из разлога што између изреке побијане пресуде и стања у списима постоји противречност, пошто је изрека пресуде нејасна и неразумљива и пошто првостепени суд није дао

потпуне и јасне разлоге за своју одлуку, а дати разлози су међусобно противречни и супротни стању у списима. Овакав навод је неоснован, пошто првостепена пресуда не садржи овакве недостатке.

Супротно наводима изнетим у жалби, овај суд је на становишту да се првостепени суд приликом доношења своје одлуке руководио најбољим интересом детета, а ово због тога што је уважио све утврђене околности. Утврђене чињенице руководиле су првостепени суд да у конкретном случају не прихвати предлог тужене стране да се мал. детету одреди колизијски старатељ из разлога постојања супротних интереса између њега и његовог законског заступника, односно мајке, указивањем на негативан утицај мајке, овде тужиле, на мал. дете, која због исказане мржње према оцу мал. детета, овде туженом, има интерес да се отац и дете не виђају и да немају контакт, а што је све супротно потребама мал. детета.

Неосновано се наводима жалбе туженог указује да првостепени суд није у конкретном случају прибавио налаз и стручна мишљења органа старатељства, нити Породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима у циљу утврђења да ли је мал. ББ способан, с обзиром да је у средини у којој живи изложен негативном утицају мајке и њене породице, да формира своје мишљење у односу на оца, као родитеља са којим не живи. Ово због тога што је првостепени суд имао у виду хронологију датих налаза и мишљења органа старатељства које узима у обзир и вештак Нада Илић, специјалиста медицинске психологије, приликом давања свог мишљења у првостепеном поступку.

Првостепени суд се правилно приклонио датом налазу и мишљењу вештака медицинске психологије, имајући у виду чињеницу да је на становишту да није одржив модел виђања мал. детета са оцем који је установљен раније донетом пресудом чија се измена у овом поступку тражи, прихватајући предложени модел виђања и услове у домаћинству где мал. дете живи, а све у циљу остварења контакта оца са мал. дететом. Другостепени суд у поступку жалбене контроле прихвата овакву оцену првостепеног суда, пошто је иста заснована на изведеним доказима у току првостепеног поступка који не говоре у прилог одрживости раније утврђеног модела виђања оца са мал. дететом.

Са друге стране, правилна је одлука првостепеног суда која се тиче доприноса за издржавање мал. детета и она јесте донета у најбољем интересу мал. детета, а наводи изнети у жалби да није у најбољем интересу да отац доприноси издржавању, јер је мајка мал. детета способна и здрава, те има сасвим довољно примања којима може самостално да издржава мал. дете, је у супротности са законским одредбама које се тичу обавезе издржавања. Првостепени суд је уважио године старости мал. детета, његове промењене потребе, школски узраст и адолесцентске потребе мал. детета када је променио одлуку о висини издржавања и донео одлуку као у ставу првом изреке ожалбене пресуде, правилно обавезујући родитеља са којим дете не живи да доприноси издржавању мал. детета који ће уз допринос мајке, која се о детету непосредно стара, бити довољан да задовољи потребе мал. детета. Ова одлука је донета уз правилну примену материјално-правних одредаба чланова 160 и 162 Породичног закона. Наводи жалбе који указују да мал. ББ, као особа која је способна да привређује и да доприноси

свом издржавању, може и сам да доприноси свом издржавању, нису од утицаја на правилност побијане првостепене пресуде.

Одлука у ставу трећем изреке првостепене пресуде је оспорена без јасних разлога за њено оспоравање, а она је потврђена одлуком овог суда, обзиром да је донета уз правилну примену одредбе члана 449 Закона о извршењу и обезбеђењу.

Са наведеног је донета одлука као у ставу првом изреке, са позивом на одредбу члана 390 ЗПП.

Међутим, основано се наводима жалбе туженог указује да је одлука у ставу четвртом изреке првостепене пресуде донета не уважавајући одредбу члана 207 Породичног закона. Стога је иста морала бити преиначена и донета одлука као у ставу другом изреке ове пресуде уважавајући разлоге правичности, са позивом на одредбу члана 394 тачка 4 ЗПП.

Некоментарисани наводи жалбе туженог нису од утицаја на правилност побијане првостепене пресуде.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић